

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

RASMUS SVENDSENS SKOLE

FAXE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	06.12.1211
Besigtiget af:	Simon Harboe
Journalnummer:	2011-7.82.07/340-0002
Kommune:	Faxe Kommune
Adresse:	Nørregade 9, 4640 Faxe
Betegnelse:	Rasmus Svendsens Skole
Fredningsår:	1977
Omfang:	<i>Bindingsværkshuset (1641) med senere tilføjelser i nord og syd samt husets omgivende brolægning.</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Rasmus Svendsens Skole ligger ved et T-kryds i Faxe by, omgivet af nyere bygninger og Royal Unibrew bryggeriet.

Bygningen er en otte fags hvidkalket bindingsværkslænge med stråtækt sadeltag, kragetræer og skorsten samt udskud i gavlen mod nord. Udskuddet fungerer som udhus. Bygningen står på syldsten med fodrem og har gennemstukne bjælkehoveder. Vinduerne er torammede og har tre eller seks ruder i hver ramme. Bygningens døre er traditionelle revledøre. Tavlene er murede. I enkelte undertavl ses mønstermuring og dobbelte skråbånd. På siden som vender mod gaden sidder en kalkstenstavle med en latinsk indskrift, som i oversættelse lyder: ”I året 1633 opnåede den berømmelige og ædle herre Tyge Brahe til Thostrup af den meget nådige konge Christian IV denne grund til brug for en skole. Og det følgende år gav han 100 Daler til skolemesterens underhold.”

I det indre består bygningen af en forstue med åbent ildsted, et gennemlyst rum mod nord, to værelser mod syd samt et mindre rum med gruekedel bag forstuen. Gulvene er dels af kampe- og pigsten, dels af teglsten. Væggene er uisolerede og der er bræddeloftet med synlige bjælker. Tagetagen er uudnyttet.

Brolægningen omkring bygningen er ikke synlig.

— BYGNINGSHISTORIE

Bygningen er opkaldt efter sognepræst Rasmus Svendsen, der ville bygge et skolehus til byens skolemester. Inskriptionstavlen daterer bygningen til 1630'erne, men ved udgravninger foretaget i 1970'erne, fandtes ingen fund fra før første halvdel af 1700-tallet. Bygningen blev derfor sandsynligvis flyttet fra sin oprindelige placering omkring 1730, hvor den ifølge kilder var ”faldet ned”.

Bygningen er en af landets ældste landsbyskoler. Inskriptionstavlen blev nedtaget i 1874 og fra 1890 til 1977, var den anbragt på Faksens nye skole. Tavlen blev genopsat i 1979, dog ikke på sit oprindelige sted. Bygningen fungerede fra sidste halvdel af 1700-tallet som beboelseshus og gennemgik i 1970'erne er omfattende renovering, hvor skillevægge blev fjernet, andre vægge genopbygget og store dele af bindingsværket udskiftet, herunder fodremmen i den nordlige ende.

— KILDER

Allan Tønnesen, Hans Kapel og Jess Heine Andersen, Rasmus Svendsens Skole i Fakse, Særtryk af Antikvariske Studier 3, 1977.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Bygningens kulturhistoriske værdi relaterer sig til den traditionelle bindingsværkskonstruktion med enkelte bevarede undertavl fra renæssancen med mønstermuring og dobbelte skråbånd, foruden inskriptionstavlen og tømmeret, der er nummereret med skålformede huljernsmærker. Hertil kommer en dels genskabt, dels ældre / oprindelig rumfordeling med stengulve og centralt placeret ildsted med skorsten og gruekedel.

Den kulturhistoriske værdi relaterer sig endvidere til bygningens udviklingshistorie, for trods sit homogene ydre, bærer bygningen tydeligt præg af flere om- og tilbygninger, hvilket ses i tavlenes forskellige konstruktioner og fyld af henholdsvis munkesten, kalksten og blødtstrøgne mursten samt i rudernes varierende størrelser og i det tilføjede udskud.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Bygningens arkitektoniske værdi ligger i det traditionelle bindingsværk med gennemstukne bjælkehoveder, opsprossede vinduer og en ubrudt tagflade tækket med rughalm. Særligt elegante detaljer findes ved den nordvendte gavl, hvor udskuddets tag og lodrette gavl er tækket ud i ét, samt i de undertavl der har dobbelte skråbånd og mønstermuring. Bygningen har en udpræget homogen fremtræden, hvor anvendelsen af få materialer og en enkel farvesætning i hvid og blå, med få røde detaljer, dominerer. I det indre bidrager ildstedet, gruekedlen og det fuldstændige fravær af

moderne installationer til opretholdelsen af en rå og særdeles autentisk atmosfære.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den enkle og traditionelle bindingsværkslænge med alle ældre detaljer, herunder mønstermurede tavler med dobbelte skråbånd, gennemstukne bjælkehoveder, ældre opsprossede vinduer, revledøre og ubrudte tagflader tækket med rughalm. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den bevarede, ældre rumstruktur samt de ældre og oprindelige bygningsdele og detaljer, herunder stengulve, bjælker og ildsted. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at bygningen på sigt nyttiggøres.